

Окума тексти

Долмабакча Сарайы

Долмабакча сарайы Османлы Императорлугунун эң акырында курулган сарайларынан бири. Акыркы Осман императору үй бүлөсү менен жашаган сарай 1856-жылы бүтүрүлгөн. Сарай Стамбулдун Босфор кысыгынын Европа тарабында орун алган. Ал жер мурун деңиздин ичине кыйла кирип турган бир булуң болчу. Сарай куруларда бул булуңдагы деңиз таш, топурак менен толтурулган. Сарайдын Долмабахче (толтурулган бакча) деген аты ошондон калыптыр. 1660 чарчы метрлик бир аянтка курулган сарайдын архитектурасы белгилүү бир ыкмага байланып калган эмес. Европа сарайларына окшоштурулгусу келинген сарайда ар түрдүү ыкмалар бирдикте колдонулганын көрөбүз. Сарайдын кабыл алуу бөлмөсү, Гарем, Мураскор бөлмөсү, Валиде (Эне) Султан бөлмөсү сыяктуу бөлүмдөрдөн турган сарайдын 600 метр узундугунда бир пристаны да бар. Он эки капкалуу сарайдын тышкы бети үчүн Мармара аралынын көгүлтүр-агыш мрамары колдонулган.

Чоң кабыл алуу салондору, көркөм жасалгалары, баа жеткис сүрөт таблолору, вазалары, люстралары, шамдары, күзгүлөрү жана шыпка тартылган чоң килемдери менен Долмабахче Сарайы Стамбулдун туристтерди өзүнө эң көп тарткан музейлеринен бири.

Долмабахче Сарайы жакында ремонттолду. Чатырында жана подвалында жаткан бир канчалаган буюмдар оңдолуп-түздөлүп көргөзмөгө коюлду. Булардын ичинде сүрөтчү падыша Абдулмежиттин тарткан сүрөттөрү, боёктору, палитралары, кистилери да бар.

Османлы Императорлугунун 700 жылдыгы болгон бул жылы Долмабахче Сарайынын музейинде бир катар жаңылыктар киргизилди. Зыяратчылар Долмабахче Сарайын көргөндөн кийин сарайдын пристанынан моторлуу кайыкка минип, Стамбул Босфор кысыгынын каршы жакасындагы Бейлербейи Сарайы, Күчүксу Касры жана Анадолу Хисарын да кезе алышат. Долмабахче Сарайынын пресса жана интернет байланыштары да камсыз кылынат. Сарайдагы кандайдыр бир объект үч өлчөмдүү түрдө көптөгөн баалуу маалыматтарды көрүүчүлөргө суна алат.

Сууроолор : 1. Долмабахче Сарайы качан курулган жана ким үчүн?

2. Сарайдын аты кандайча коюлган?
3. Бул сарайда кимдер жашаган?
4. Сарайда кайсы Османлы падышасынын сүрөттөрү коюлган?

Sözlü ve Yazılı Anlatım Dersi Kaynakları

- Abduldayev, E., İsayev D. (1972). Kırgız orfografiyasının ereceleri. (Praktikalık koldonmo). Frunze: Mektep Basması. -90b.
- Abduldayev E. (1998). *Azırkı kırgız tili*. Bişkek:İlim.
- Akdemir R. (2000). *Baldar angemeleri*. (Türkçeden Kırgızcaya çev. Cumakunova, G. , Rahat Razak). Ankara: Diyanet İşl. Başk.Yay. 1- 112s.
- Asanaliev Ü. (1964). *Lobnor tilinin grammatikalık kıskaçça oçerki*, Frunze, *Azırkı kırgız adabiy tili*. (2009). Bişkek: KМУИА. -928 b.
- Bartold V.V.(1963). *Kırgızı. Soçineniya*. T.2, Çast I., s.509-510. Moskva.
- Baskakov N.A. (1960). *Tyurkskiye yazıki*. Moskva.
- Batmanov İ.A. (1947). *Kratkoye vvedeniye v izuçeniye kirgizskogo yazıka*. Frunze.
- Batmanov İ.A. (1963). *Sovremenniy kirgizskiy yazık*. Frunze.
- Cumakunova G. (2002).“Kırgız Türkçesi”. *Türkler Ansiklopedisi*. Ankara:Yeni Türkiye Yay. Cilt 19, s.596-606.
- Cumakunova, G. (2005). *Türkçe-Kırgızca Sözlük*. Bişkek: Manas Üniversitesi Yayınları.- 1000s.
- Karasayev H.K. (1983), Orfografiyalık sözdük. Frunze:KSE
- Keleçektin Eeleri. Añgemeler, Comoktor*. Frunze: Mektep Basması, 1976.
- Kırgız adabiy tilinin grammatikası*. (1980). Frunze: İlim.
- Köseoğlu E. (2001). *Tonton Ene*. (Türkçeden Kırgızcaya çev. Cumakunova, G.) Ankara: Diyanet İşl. Başk.Yay. 1-88.
- Köseoğlu E. (2003). *Veli Aba*. (Türkçeden Kırgızcaya çev. Cumakunova, G.) Ankara: Diyanet İşl. Başk. Yay.1-136.
- Malov S.E. (1952).*Yeniseyskaya pismennost tyurkov: Teksti i perevodı*. M.-L.
- Oruzbayeva B.O., (1997). “Kırgızskiy yazık”. *Yazıki Mira: Tyurkskiye yazıki*. Bişkek, s.286-289.
- Tınıstanov K. (1998). *Kırgız tili*. C.I-II, İstanbul.
- Tenişev E.R. (1997). *Drevniy kirgizskiy yazık*. Bişkek.
- Yazım Kılavuzu.(2012). Ankara:TDK Yay.
- Yunusaliyev B.M. (1971). *Kırgız diyalektologiyası*, Frunze.
- Yunusaliyev B.M. (1955).“Problema formirovaniya obşçenarodnogo kirgizskogo yazıka”.*Voprosı yazıkoznaniya*, №2, s.30-41.